

SvD PERFECT GUIDE

Ett weekendmagasin från Svenska Dagbladet
Lördagen den 2 april 2022, Nr 12

NY AVDELNING:

20
SIDOR
HEM&
DESIGN

RESA:

Pubrunda
längs Themsen

HEM&DESIGN:

Stilsäkert
i Madrid

Skulptören Bella Rune
knyter ihop sin futuristiska
design med arkeologiska fynd ••

TIDLOSA TRÅDAR

Med känsla för kontraster

Bella Rune älskar att koka soppa på en spik – och att hitta skönheten i det enkla. I utställningen Digging letar hon sig tillbaka i konsthistorien.

AV: LARS COLLIN FOTO: RIKARD L ERIKSSON

MITT I DE BLYTUNGA byråkratkvarteren i gamla Klara finns en dörr som leder rakt in mot ljuset och fantasin. Innanför Galleri Magnus Karlssons stora fönsterrutor hänger Bella Runes verk, en vackert ljussatt värld av trådar och textilier sammanflätade med fågelben, metall, 3D och trä. Det är finurligt, vid en första anblick

kanske naivt, och fullt av spännande spår som spinner en väv mot vidare verkligheter. Digging är hennes andra separatutställning på galleriet efter XYZ för tre år sedan. Den här gången har den 51-åriga före detta textilprofessorn på Konstfack grävt sig långt tillbaka och bland annat tittat djupt i historiska samlingar och arkeologiska utgrävningar.

– Textilier finns ju inte kvar, men bland museers 3D-scannade objekt hittade jag bland annat förhistoriska nålar av fågelben och keramiska skärvor med avtryck av textil och rep. Genom att konstnärligt hantera de historiska objekten har jag sökt kontakt med människorna genom historien, förklarar Bella Rune.

En aktiv medhjälpare var den lilla ockrafärgade, zickzackmönstrade sten som hittades av arkeologer i Blombosgrottan i Sydafrika och som sägs vara 73 000 år gammal.

– Tänk om det här var den första artefakten skapad av homosapiens, eller den första abstrakta målningen. Konsthistorien revideras ju ständigt. Jag är fascinerad av Riddarholmskyrkans torn, en av Stockholms äldsta byggnader. Efter en brand 1835 återställdes inte tornet, utan man gjorde en ny design med det mest moderna i sin tid, gjutjärnsteknik. För mig är det som en princip att varje tid lägger till sitt, men att man gör det i dialog med historien.

Bella Rune är svag för kontraster, tunna trådar som håller ihop tunga delar. Förhistoriska skärvor som duplicerats digitalt med hjälp av senaste 3D-teknik. Detaljerna är lätta att missa, men nyfikna ögon hittar snart små visitkort i form av ett bekant huvud – 3D-printade detaljer designade i hennes karakteristiska pottfrisyr.

– I min utställning Skendöd på Carl Eldhs ateljémuseum bestämde jag mig för att plocka in en del av hans skulpturer i min konstnärliga verklighet. Det började med att jag scannade in Strindbergs arm från statyn i Tegnérulunden och omarbetade den till nya skulpturer, installationer och digitala verk. Man kan säga att jag intresserar mig för läckage mellan den digitala och fysiska upplevelsen.

HISTORISK KONTAKT

”Konsthistorien revideras ju ständigt. För mig är det som en princip att varje tid lägger till sitt, men att man gör det i dialog med historien.”

Den teknikvänliga konstnären lever som hon lär och kastar sig lekande lätt med skräddarsydda termer som allmogefuturism och cyberdinosaurer. Men varför den här fascinationen för konstnärliga kontraster?

– Det är väl lite av konstnärens roll att vara den här länken mellan historia och framtid, säger Bella Rune som nu tagit plats med en svart kopp kaffe framför galleristens tunga skrivbord.

– I min förra utställning här ville jag nästan upphäva tyngdlagen, men nu har jag i stället grävt ner mig i vårt förhållande till historia och modernitet. **Så varför denna önskan att hela tiden låta olika material möta varandra?**

– Jag har alltid älskat att laga mat på rester. Matlagning och ätande har varit min heliga Graal sedan jag var mycket liten. Men jag inspireras inte av att handla i en storslagen saluhall, däremot när min man säger att ’det finns inget hemma’. Att få ihop en fantastisk måltid på de där torra oliverna, ostbiten, ett ägg och något konstigt kex triggas mig.

– Det finns även i konsten. Kanske de här samlingarna från olika museer är som en sorts rester. Jag vill komma med andra förslag på vad man kan göra med det. När jag skapar en 3D-modell av gamla nålar, förstorar och skriver ut dem, och håller

BELLA RUNE

Ålder: 51 år

Yrke: Skulptör, slutade nyligen som professor i textil konst vid Konstfack.

Aktuell: Med utställningen Digging till och med 16 april på Galleri Magnus Karlsson. Åker snart till Malmö med maken Jonas Nobel för att förbereda utsmyckningen av stadens nya domstolsbyggnad.

Porträttet

KONSTNÄRLIGT GRÄV

1. Souvenirs from Flat Earth, 3D-utskrift i PLA med tråd.
2. Cradle of Cognition, trä, pigment, snöre, 3D-utskrift i PLA.
3. Bella Rune betraktar sitt bronsverk Equilibrist, skapat i samarbete med Herman Bergman Konstgjuteri.
4. Detalj från Monument of Mutability, gjort med 3D-utskrift, rep, snöre och aluminium.

den där kopierade förhistoriska nålen i handen – då känner jag hur jag sitter ihop med andra människor.

Mycket springer ur dansen. Bella började med balett som treåring, lärde sig steppa, dansa jazz, flamenco och showdans. Så där höll hon på tills hon var 17 år.

– Sen kom livet och jag var tvungen att välja. Och då tog andra intressen över, som arkitektur och naturvetenskap. Men kärleken mellan geometri och kropp tror jag föddes med dansen. När jag hamnade på Chelsea College of Arts i London jobbade jag mycket med installationer och performance. Men det gick mer och mer över till det skulpturala, berättar hon.

Det är i ateljén som allting händer. 1700-talsbyggnaden bakom koppar-tälten i Haga har fungerat som studio för konstnärer sedan 1950-talet.

– Lika mycket som jag älskar mat kan jag irriteras över att jag måste sova och äta, det kan göra mig galen. När jag är inne i ett fantastiskt flow vill jag arbeta dygnet runt.

Det händer att maken, konstnären Jonas Nobel får plats på ett hörn i ateljén. De samarbetar i olika offentliga verk, och nu har duon vunnit ett uppdrag att skapa utsmyckningar i den nya domstolsbyggnaden i Malmö som står färdig i höst.

– Vi gör det med skräckblandad förtjusning, för det är ett komplext förslag. Jonas får vara i ateljén, men inte komma utanför datorn med sina saker. Så fort vi vaknar pratar vi politik och konst. Men

”Kärleken mellan geometri och kropp tror jag föddes med dansen”

ibland kommer matlagningen fram som en bra meditation. När jag var liten låg jag och sträckläste kokböcker och fantiserade om sådant jag ville äta, det är fortfarande en stor del av mitt liv.

Mat och konst kokar i samma gryta. Hacka och marinera, följa impulser och recept. Och slutligen dela med sig till andra i form av en måltid eller utställning.

– Smakminnen är viktiga för mig. Jag tänker fortfarande på ett besök på Eriks Bakficka under tidigt 90-tal; en jordärtskockssoppa med ostron royale – sälta och sötna som mötte grädden. Att någon kommit fram till de här kombinationerna är fantastiskt.

Det låter som att du kunnat bli kock i stället. Var hittade du ingången till konsten?

– Jag är uppvuxen i 70-talets Stockholm där museerna hade öppna verksamheter. Min pappa gick bort när jag var liten så mamma och jag bodde nästan hos Geten och i skaparverkstan på Moderna museet. Kanske är det därför jag gärna arbetar med offentlig konst i dag. Jag växte också delvis upp i de berömda radhusen på Riksrådsvägen i Bagarmossen som Léonie Geisendorf ritade på 1950-talet. Där gick jag ofta ut med arkitekten Jan Henrikssons stora, svarta newfoundlandshund. Jag började sommarjobba på hans arkitektkontor när jag var 14 år.

Så där fortsatte det. Slumpen och ödet. Just i dagarna skulle Bella Rune egentligen åkt på ett två månader långt vistelsestipendium genom Svenska institutet i Sankt Petersburg.

– Det är med stor sorg som den här järnridån går ner framför våra ögon. Jag har mycket kontakt med både ukrainska och ryska konstnärer. Och ingår även i ett utbyte mellan ryska och svenska konstnärer, vi har fortfarande digitala fika varje vecka. För dem handlar det mycket om hur de ska lyckas samla sig och protestera. Många av dem tillhör en yngre generation ryssar, och jag känner ändå ett hopp om att de ska orka störta den här galne diktatorn.